

కోటి కథల పోటీలో
ప్రథమ బహుమతి పొందిన కథ

గుండలాల సుఖం పి.శ్రీవాళకృష్ణ

పూరిసాకర్నీ పేద జనాన్ని ఆటే పట్టుకు
కోరుండా చలిగాలులు విజృంభిస్తున్నాయి.

ఆ చలికి సత్యమృ గజగజలాడింది.

అరగంట క్రితం—

కొడుక్కి కోడలికే మధ్య తానెందుకు అడు
అనిచెప్పి సత్యమృ పాకబైట గోనెబరకం
వరచుకు పడుతుంది. అసలు, అతాకోడలు
లోపల పడుకుంటే కాసులు పాకబైట పడు
కోవడం ఆనవాయితీ.

ఓ రాత్రివేళ నరాలు జివ్వమన్నప్పుడు
పిల్లలా లోపలికెళ్ళి రత్నాల్ని జబ్బమీద గిల్లే
వాడు కాసులు.

అది కాస్తేపు గారాలుపోయి, మరికాస్తేపు
వయ్యారాలుపోయి మనసుతీరా బ్రతిహాలిండు
కొనేది.

కాసులు దాన్ని మెలిగా పాకబయటకు
నడిపించి నులక మంచంమీదకు చేర్చేవాడు.
చాలని నులక మంచం, చాలని దుప్పటి,
చాలని గూడు ఇచ్చే చాలీచాలని సుఖానికి వాళ్లు
అలా అలవాటు పడిపోయారు.

వగలల్లా రిజ్జ తొక్కి-తొక్కి చాలని గంజి
మెతుకులు కర్రకడంవల పెరిగిన ఒంటివేడి
రాత్రి ఆ రకంగా తీరిపోగానే కాసులుకి ఆవుకో
లేని అలుపువచ్చి అలాగే నులక మంచంమీద
ఒక్కెరక్కండా నిద్రపోయేవాడు.

రత్నాలు వాడికి ఒంటినిండా దుప్పటికప్పి
దుప్పటి చిరుగుల్ని ముడకలో సరిచేసి లోపలి
కొచ్చి తడిక దిగించి అత్తవక్కలో పదిలంగా

పడుకునేది పాతచీర కప్పుకుని.

కాసులు మొన్న వేసవిలో రత్నాల్ని కాపు
రానికి తెచ్చుకున్నప్పటినుంచీ ఆ కస్తీ, కొడుకూ
కోడలూ పాకని ఆ విధంగా పంచుకున్నారు
రాత్రిళ్లు.

సత్యమృ మాత్రం ఆ రోజు తాను కొడుక్కి-
కోడలికే అడుగా పున్నట్లు తలపోసింది.
అందుకు కారణం లేకపోలేదు.

అంతక్రితం రాత్రి ముసలమ్మకు మెలకువ
వచ్చింది. వక్కలో రత్నాలు లేదు. ఎన్నిసార్లొ
అలా మెలకువనే వక్కలో రత్నాలు లేకపోవ
డము గమనించి నవ్వుకుని నిద్రలోకి జారు
కునేది సత్యమృ. కానీ ఆ రోజు నవ్వురాలేదు.
నిద్రాలలేదు. అముకంకకి పోవాలివచ్చింది.
బయటకు వెళ్ళాలంటేలేదు. ఆ సమయంలో
బయటనించి నన్నగా వినిపిస్తున్న కొడుకు
నవ్వులూ, కోడలి గుసగుసలూ తన అలికిడి
వినగానే ఆగిపోతాయని భయం.

రత్నాలు తెలతెలవారుతున్న వేళ పాకలోపలి
కొచ్చి తడిక దిగించి పదిలంగా తన వక్కలో
పాతచీర కప్పుకొని పడుకోడానికి ముందే
సత్యమృ ఓ నిద్రయాని కొచ్చేసింది—

రేపటినుంచి పాకబయట తాను పడుకొని
పాకని రాత్రిపూట కొడుకూ కోడళ్ళు స్వేచ్ఛకి
పదిలెయ్యాలని.

పడక పడక పడిన కాపురం కాసులుది.

కాసులు రిజ్జలాగి తెచ్చే ధబ్బలుకాస్తా కోడలికి
“కరునై పోడం” అతని లండ్రీ పీరయ్యకివ్వం

లేదు. కిళ్ళవాకంవచ్చి ఎటూ కడలలేని వీర య్యకు, కోడలొస్తే తనకి సారాదణ్ణులు అన్నప్పుడూ దక్కవేమోననే భయం పట్టు కుంది.

“కాపురం పడనివ్వ నోడివి—పెళ్లెందుకు చేశావ్ కొడుక్కి?” అని ఇరుగు పొరుగుగా నిలవేశారు వీరయ్యని.

“అడగవచ్చారు కాబట్టి నెజ్జతున్నా. ఇది గిలారండి. ఈ పాక లోపల అడుగుపెట్టండి. మరో మనిషికి సా లదా ఈ పాకా పోనీ ఆ ఒచ్చేమనిషి ఒచ్చినస్తే సరుదుకోవచ్చు. రేపు పిలగాడు పుట్టుకొస్తే మాచేంటి? అందుకే ఓ వందరూపాయ కరుణపెట్టి నాలుగు తడితెలూ, మూడు తాటిదూలాలూ, ఓ రాట, తమ్మలూ కొని ఏరో ఓగది ఈ వక్కన లేపింకరవార తెచ్చాన్ని తెచ్చుకోరా అన్నా. అలా అండం తప్పయితే ఇప్పుడే తెచ్చుకోమనండి పెళ్ళాం బెల్లం ముక్కని! నేనూ నాపెళ్ళాం..అడసలు

లచ్చిమి”ని ఇంటికి తెచ్చుకున్నాడు కాసులు. “మాంగారు” జామారూ, కండువా, చౌకరకం గళ్ళు తెరిన్ చొక్కా, రత్నాలుకి వీరా రవికా పెట్టారు. కలగక కలగక కలిగినకొ త్రకాపురం మోజులో కొన్నాళ్ళు రిజి లాగుడు వ్యాపారం మూలకి నెట్టేసాడు కాసులు, కుండలు డింకీలు కొట్ట నక్కరలేకుండా మామ ఇచ్చిన రే(రూపాయలూ సహాయవడ్డాయి’

అంతలో వేసవి వెళ్ళిపోయి వర్షా ప్రారంభమయ్యాయి. కాసులుకి రాత్రిళ్ళు గూడ సమస్యా ప్రారంభమయ్యింది.

ఇరు బైలుని “వానదేవుడు” ఆక్రమిస్తే పాకని “ముసలమ్మ” ఆక్రమించింది! ఆ ఇరుకులో కాసులూ, రత్నాలూ పు(‘సుఖం’ ఏదైనా వుంటే అది ఎన్నో వాధలనీ, అభ్యంతరాలనీ కాదని సాధించి తెచ్చుకున్నదే! ఆ చీకట్లో ఇరుకులో వాళ్ళిద్దరి సంభాషణ ముసలమ్మ చెవిన వడుతూనే వుండేది.

మాకొడుకు సాదనిసెప్పి రాముకోరి గుడి ముందు నెట్టుకింద బతుకుతాం” అన్నాడు వీరయ్య అడగవచ్చిన ఇరుగు పొరుగుతో.

|| వీరయ్య వాడంతో వాడ ఇరుగుపొరుగు గ్రహించారు. కాసులూ గ్రహించాడు. కానీ ఏం చేయగలడు? పాక చాగుచేతకి వందరూపాయలు లేకనే పోయాాయి.

అందుకే వీరయ్య పొమ్మ్యెంకకాలం కాసులు కాపురం పడలేదు.

సరిగ్గా వేసవి వెళ్ళిపోదానికి ముందు “గుచా

“రత్నాలూ.....నిద్రపోకే.....”
“.....”

“రత్నాలూ...నిన్నేనే.”
“ష! గట్టిగా ఇనబడకండి.”

“మా అమ్మ నిద్రలోయింది లేయే.”
“అందుకే! మాబాడకు! తెగు త్తాడి!”

“తెగదు లేయే.....నా మాటిను....అలా పాక ఎనక మట్టి అరుగుమీదికి పోదామా?”

“సీ...సీ...వొరసం....తడిసిపోతాం”
కొత్తలో ఆ ఇరుకుతనం అటు సత్తెమ్మకి

ఇటు కాసులూ రత్తాయికీ కొత్తగా వున్నా వర్షా కాలం అంతా ఆ ఇబ్బందికీ అలవాటు పడి పోయారు. బైట వాన ఉధృతంగా పడుతుంటే ఆ “హోరు”ని వృథా కానిచ్చేవాడు కాదు కాసులు.

వరాకాలం వెళ్ళిపోయి శీతాకాలం మొదలు కాగానే కాసులు ఆరు బైటా, సత్రెమ్మా రత్తాలూ లోపలా పడుకోటంతో సమస్య కొంత

ముసలానికీ బనా మీ అయ్య కంబళీ వుంది కదా? అంది సత్రెమ్మా.

సత్రెమ్మాకిగానీ, కాసులుకిగానీ వీరయ్య వదిలి వెళ్ళినది ఆ పాక, కంబళీ ఆ రెండే. వీరయ్య పోగానే సత్రెమ్మా తన ముక్కెరని రత్తాయికీ తగిలించింది. ఆ ముక్కెరని చెరిపించి బంగారం అమ్మి పాక బాగు చేయించాలని కాసులుకీ మనసులో వుండేది. కానీ వీలులేకుండా

విడినట్టే విడింది.

కానీ సత్రెమ్మాకీ కొత్త సమస్య తల ఎత్తి పడకల మార్పిడి అత్యవసరం అయింది మళ్ళీ. తల్లి కొత్త నిద్రయం విన్న తరవాత కాసులుకీ ఒకవక్క సంతోషం మరోవక్క విచారం తరిగాయి.

“ఆరు బైట సుపు పడుకోరాదని ఠాకటర్లు నెప్పారు కదే” అన్నాడు మొహమాటంగా.

“ఆరు బైటయితే ఏటి, పాకైతే ఏట్రా

ముక్కెర తాకట్టులోకి వెళ్ళి—ఆ తరవాత అత్యంత సహజంగా వాకట్టులోకి వెళ్ళిపోయింది.

కాసులు మనసువడినట్టుగా ఆ పాకని బాగు చేయించి, తడికెల బదులు పచ్చి ఇటుకలతో గోడలు లేపి పైన రేపలు వేయించి, దాన్ని రెండు గదులు చేసి, ఇల్లు ఆకారం రప్పించాలంటే వాడికి లాటరీ తగాలాలే తప్ప దారితేడు. లాటరీ టికెట్టుకన్నా రూపాయి డబ్బులుంచాలి కాబట్టి—ఆ పాక ఇత బాగుపడదనే చెప్పాలి

ఆ రోజు పాకని మొత్తానికీ కొడుకూ కోడలి స్వేచ్ఛకీ వదిలి పాక బైట గోనెబరకం పరచుకొని కంబళి కప్పుకొని వడుకుంది సత్తెమ్మ.

బైట చలి ఆమెని రుద్రపేస్తోంది.

* * *

చాలా రోజుల తరవార రిజెకి ఎక్కువ బేరాలు కగిలిన హుషారులో కాసులు ఆ రోజు 'నన్నెవ్వరావ లేరీవేళ' అన్నట్లున్నాడు.

పాకలోపల సుఖం క్రొత్తగా వుంది.

రత్తాలు కాసులు ఒడి వెచ్చదనానికి కరిగి పోతున్నాడ చలిచలి అనవం చూసలేడు.

"నే వెచ్చగా లేవా?" అని అడిగాడు కాసులు.

"చి వో .." అంటూ చేత్తో కాసులు ఊగ మీద పాడించింది రత్తాలు. గాజులు గల్లన గోల చేశాయి.

కాసులు బాద నటించాడు. రత్తాలు కళ్ళలో చురుకుదనం తళుక్కుమంది.

కాసులు వట్టు తప్పిపోయాడు.

ఇద్దరికీ చాలటం లేదు దుప్పటి.

కప్పుకున్నంత మేరా కొద్దిగా వెచ్చగా అని పించినా, దుప్పటి బైటకీ వచ్చిన పాదాలూ, వీహూ చలికి బిర్రబిగుసుకు పోతున్నాయి.

హతాత్తుగా ఓ ఆలోచన వచ్చింది కాసులుకి.

"రత్తాలూ! ఓ వనినై" అన్నాడు.

"ఏటది?" అంది రత్తాలు.

"చూ అమ్మ కప్పుకున్నాది కంబళి....ఈ దుప్పటి దానిక్కప్పి. ఆ కంబళి అట్టుకురా... పెద్దగుంటది. ఎచ్చగాకూడా వుంటది. మళ్ళా కోడి కూసే ఏళ కంబళి కప్పేసి, దుప్పటి తెచ్చిస్తుంది."

"ఇయ్యాల నీకు కంబళిమీన మనసు పోనా చేటి?"

"సలనికాచే ఒక్క రేతిరి ఇద్దరం ఒకే వక్కమీన ఒకే దుప్పటికింద వడుకుందారని మనసొకంది."

"నీ మనసు పాడుగాను. దుప్పటుంది కదరా?"

"అది సాతే."

"నే తేనుపో"

"సంపుతాను."

"సంపితే వూరుకుంటానా? మెద కొరికేస్తా అమ్మకల్లిలా."

"నేను సంపేసిం తరవాత నువు నా మెదెలా కొరగలవే?"

"మాపియనా? ఇదిగిలా."

రత్తాలు కొరికినందుకు ప్రేమ పెట్టెదికి కిత కితలు పెట్టినట్లు నవ్వాడు కాసులు. కదలికకి దుప్పటి సాంతం జారి కిందవడింది.

"నీ. ఇదోటి" అని విసుక్కున్నాడు.

"కంబళి తెస్తానుండు" అని లేచి తడిత తోసుకుని పాక బైటకొచ్చాడు.

కంబళితో రలి ముడివిపెట్టుకుని ఉండలా వడుకుంది. కంబళిమీద చేయి వేస్తుంటే గుండె లెండుకో వేగంగా కొట్టుకున్నాయి కాసులుకి.

ఒక్కరేతిరే కదా అని మనసుకి సరిపెట్టు కున్నాడు.

"ముసలమ్మకి ఒకవేళ మెకుకువో న్నే...?"

అని సందేహం కలిగింది.

మెళకువ రావడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా వదిలంగా కంబళి తొలగించి దుప్పటి కప్పి తడిక బిగించి పాకలోపలికొచ్చాడు దొంగలా.

కంబళి నిండా కప్పుకున్న మొగుజ్యేమాసి రత్తాలు విరగబడి నవ్వింది "బూచాళ్ళా, వున్నావ్" అంటూ.

బూచాళ్ళా వున్నావ్ అన్నందుకు కాసులుకి హుషారుపుట్టి నిజంగానే బూచాళ్ళా నాలికబైట పెట్టి రత్తల్ని భయపెట్టాడు.

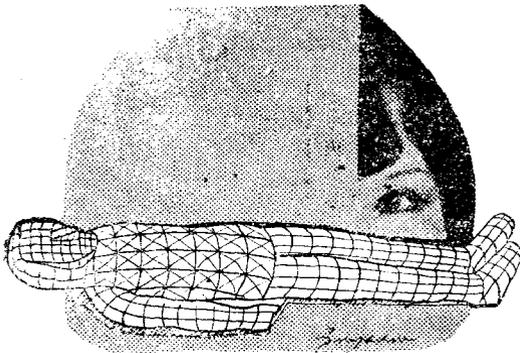
"ముందది ఇలగియ్యి" అంటూ శరీరాన్ని కంబళితో దాచుకుని వెలకిలా వడుకుని కళ్ళు మూసుకుని "ఎచ్చగుంది" అంది రత్తాలు.

"ఇంకా ఎచ్చగుంటది నూడు" అంటూ కాసులుకూడా కంబళితో డూరిపోయాడు.

ఇద్దరికీ ఉన్నంతలో సుఖం పంచి ఇచ్చింది కంబళి.

కాస్తేవు వాళ్ళిద్దరి మధ్యన చూటులు లేవు చేతలేతప్ప. చలిలేదు...వెచ్చటి హోయేతప్ప.

(బి) చిత్రవిజ్ఞానం

చినా యువరాజు టూ-వౌన్ ఫ్రే. ఫూ. 101లో మరచించింది. ఈమధ్య అవిడ సమాధి కప్పగా ఒక కవచం బయటపడింది. దీనిలోనే అవిడ మృతకాయం కప్పబడిందని తెలిసింది. ఈ కవచం 2,150 పచ్చరాతి పలకలతోనూ, 1,200 తుకాల బంగారు తీగలతోనూ నిర్మించబడింది. ఇది ప్రస్తుతం లండన్‌లోని రాయల్ ఆకాడమీవారి సార్వభౌమంలోవుంది. దీని ఖరీదు సుమారు మూడుకోట్ల రూపాయలని అంచనా.

సుఖంతో అలిసిపోయి ఎప్పుడు నిద్ర పోయాలో తెలియదు. లేచేసరికి కోడి కూనేసింది. కాసులు బద్దకంగా ఆవులింది కంబళి, తీసుకుని బైట తల్లిదగ్గర కొచ్చాడు.

కంబళి కప్పదోతుంటే సత్రెమ్మ ఆయాసంతో రొప్పతూ, చలికి వణుకుతూ దుప్పటిలో వుండచుట్టుకుపోయి కనిపించింది.

కాసులుకి గుండెలు వేగంగా కొటుకున్నాయి. ప్రైకి అనదానికి తనకి నోరు తిరగని జబ్బు ఏదో తల్లికి వుందని మరిచిపోయాడు ఆ రాత్రి.

గజగజా తల్లిని చేతులమీది కెళ్తుకుని లోపలికిచేర్చి సులక మంచంమీద వడుకోబెట్టి పాతారోతా బట్టలుకప్పి శరీరాన్ని నీరసంగా గోడకాస్తుకుని కూర్చున్నాడు. పేదతల్లికి పేద కొడుకు చెయ్యగలిగినంతాచేసి ఆసైన భారం "బగుమంతుడి"మీద వేశాడు.

అప్పటికే రత్తాలు గాభరాగా శోకన్నాలు ప్రారంభించడంతో ఇరుగూ పొరుగూ చేరుతున్నారు.

జేబులు తడుముకున్నాడు కాసులు. చేతికి రెండు రూపాయిసోట్లు, ఏవో చిల్లర డబ్బులూ తగిలాయి.

"డాక్టరు దగరికి పోడునా" అని ఆలోచించాడొక్క నిమిషం.

"పోతేనేమందిది. పోకపోతే ఈ ఆయాసం వణుకు, దగుకి ముసలమ్మ సచ్చీనినా అంత కన్నా ఎక్కువే కరుసవుది" అనిపించి గజగజా రిజై తీసుకుని "సవక డాట్లుగారి" ఆసుపత్రి వైపు జోరుగా రిజై నడిపిస్తూ వెళ్ళిపోయాడు.

సవక డాట్లుగారి ఆసుపేరు సుంద్రరావు గారు. ఆసుపత్రి డోర్టుమీద ఆయన పేరుచివర ఎల్. ఎం. పి. అని వుంటుంది.

ఎల్. ఎం. పి. అవగానే ఆయన ఎకామెకి ఆ పేద హరిజనవాడలో ప్రాక్టీసు ప్రారంభించి గుమ్మండాకా వచ్చిన ఏ కేసుని వదలకుండా ఏదో ఒక మందిచ్చి డాక్టరుదగ్గరికి వెళ్ళిమన్న సంతృప్తి పేదలకి మిగిల్చి 'సవక డాట్లు గారని' పేదల్లో పేరుబడ్డారు.

అదరాబాదరా రిజైమీద వచ్చి రొప్పతూ కాసులు 'ఇనయం' చెప్పగానే ఆయన అంత కన్నా అదరా బాదరాగా రిజైయెక్కి మరి పది నిమిషాలకి కాసులు పాకముండు నిలబడ్డారు.

పాతలోపలినుంచి జనం అంతా బిలబిల లాడుతూ బయటికి వచ్చి "సవక డాట్లు"గారికి దండాలుచెప్పి అక్కడొకరూ అక్కడొకరూ చెదురుమదురుగా నిలబడ్డారు ఆయనకేసి భక్తితో చూస్తూ.

సవక డాట్లుగారికి నిజానికి ఆ డిశ్లో విలు

వయన సొంతబంగళావుంది. 20 వేలు కట్టుం పట్టుకొచ్చిన విలువయిన ఛార్జివుంది. మామ గారి ఆ సీకి వారసుడైన “పెంపుడు కొడిక్కి” ఏ చూయరోగం రావటంలేదే అనే బాధవుంది. పేద పెదవలు ఎటూ పెద్ద ఆసుపత్రి గుమ్మం కూడా తొక్కలేక తనదగరకే చేరతారనే ధీమా వుంది. రోజులో సగభాగం పేదల పాకదగరే గడిపే అలవాటువల ప్రస్తుతం కాసులు పాక చుట్టూ పరిసరాలుగాని, ఒంటిని సగమే కప్ప గల బట్టలు, అచూయకత్వం నిండిన చూపు లతో అక్కడ నిలబడ్డ జనంగాని ఆయనలో ఏ సంచలనం కలిగించలేదు.

సవకడాట్రుగారు పాకనోమారు పరికించి చూసిలోపల రోగిని చేరుకోడానికి తను యెంత వరకు వంగాలో అంచనావేసుకుని, అంతవరకూ వంగి లోపలకు అడుగు పెట్టారు.

మంచంమీద చలి తో, ఆయాసంతో, దగుక్కో టంగలు చుట్టుకుపోతున్న సత్తెమ్మని చూడగానే ఆయన కనుబొమ్మలు ముడిపడ్డాయి.

“లాభంలేదు.... ఆస్నా అశ్రద్ధచేశారు” అన్నాడు. మందని కాసులు ఆసుకున్న రంగు సిళ్ళను సిరంజిలో నింపి ఇంజక్షను యిచ్చారు. ఓ మండులనిటి రాసిచ్చారు. ఖరీదయినవిగా కాసులు తోచిన సలహాల నాలుగిచ్చారు. చివర్న కాసులురిజై యెక్కి వచ్చిన దారినే వెళ్ళేరు.

కాసులు జేజులుతడిమి మూడురూపాయల చిల్లర ఆయన చేతిలో పొయ్యగానే కళ్ళజోడు సందులోంచి పరీక్షగాచూసి “రానుపోను రిజైకి డబ్బులు ఖర్చవలేదు కాబట్టి లాభమే” అను కొని వ్యాపార ప్రకటనలాంటి మేలురకపు నప్పునవ్వారు.

“ఇండ్లినను పొడిచేరు కాబట్టి సవకే. .” అని కాసులు అనుచుని “దండాలుబాబు” అంటూ వంగి వంగి సలామచేసి అజ్ఞానపు, అచూయ కత్వపు నప్పునవ్వారు.

ఆ ప్రరవాక సత్తెమ్మ ఆయాసం, కాసులు దిగులూ, రత్తాలి శోకన్నాలు ఆ వెనుక ఇరుగు పొరుగు సానుభూతి వాక్యాలూ మామూలుగానే మిగిలిపోయాయి.

డాక్టరుగారిచ్చిన సలహాలలో ఖరీదయినవి ఎప్పుడో మర్చిపోయాడు కాసులు. జ్ఞాపకానికి ఇక మిగిలినదలా చవకబారు సలహా ఒక్కటే-

“ఆరుబయట వడుకో బెట్టకండి” అన్నది. తన సుఖం కొంత ఖరీదుగా ముట్టెబిళితే ఈ సలహా పాటించడం చాలా సుఖపు.

వెంటనే ఆరాత్రి ఆ సలహా పాటించేశాడు.

మళ్ళీ యధాప్రకారం సత్తెమ్మ వడక పాక లోకి, కాసులు వడక ఆరు బయటికి మారి పోయాయి.

అదే సులకమంచం .

అదే చిరుగుల దుప్పటీ...

అదే ఇరుకు సుఖం.

అన్నింటికీ అలవాటు వడిపోయి ఆ శీతా కాలం నాలుగునెలలూ గడిపేశాడు.

వేసవి వెళ్ళి, ఆ వెనుకనే వరాకాలంకూడ వెళ్ళిపోతుండగా సత్తెమ్మ కన్నుమూసింది తిరగబెట్టిన అస్సా తగక.

ఆ పాక యిక శాశ్వతంగా కాసులుదీ రత్తాలుదీనూ:

అలా అని గట్టిగా అనుకోడానికిలేదు.

అప్పటికే కొడుక్కి మూజ్జెల్లు నిండగా రత్తాలు మళ్ళా కడుపుతోంది.

“ఈ ఇరుకు బతుకుతో ఎప్పుడూ మూడో వాడికి చోటుండటంలేదు. నువ్వెందుకొచ్చావురా ఈ పాకలోకి? ఏలే ఏదన్నా కలిగిన లోగిలి చూసుకోలేక పోయావా?” అని కొడుకు పుట్టిన రోజున కాసులు బాధపడితే రత్తాలుకళ్ళ సీరెట్టుకుంది.

“ఈసారి మగబొటై నియ్యుచురా దేవుడా! ఆడబిడ్డనియ్యి—” అని రత్తాలు దేముచ్చి ప్రార్థనూ వుంటుంది కాసులుకీ తెలికుండా.

మరో కొడుకు పుడితే ఆ ఇరుకుపాకలో మరో వాటికి పోటీ వస్తుందని రత్తాలు భయం: ఒకసారి ఆచూబ కాసులుతో అనగానే వాడు పగలబడి నవ్వాడు. ఎండుకు నవ్వాడో ఆలోచిస్తే వాడికే అంతుచిక్కలేదు.

వాడి ఇరుకు బతుకులో సుఖం ఎంతుందో వాడి నప్పులో అర్థమూ అంతే వుంది: □